

Holbergprisen til Jürgen Kocka

Den tyske historikeren Jürgen Kocka tildeles Holbergs internasjonale minnepris 2011. Han har bidratt til «et paradigmeskifte i tysk historiografi», mener Holbergprisens fagkomité.

I uttalelsen fra fagkomiteen, som ble offentliggjort tirsdag, legges det vekt på Kockas bidrag til modernitetshistorien.

Fagkomiteen [uttaler](#) blant annet følgende:

Jürgen Kocka er en fremragende historiker som på avgjørende vis medvirket til et paradigmeskifte i tysk historiografi ved å åpne den opp for beslektede samfunnsvitenskapelige fag og ved å etablere betydningen av en transnasjonal, komparativ tilnærming. Hans historieforskning representerer en monumental innsats når det gjelder europeisk borgerskap, arbeidsliv og bedriftsorganisering ved at han undersøker de mangfoldige sider ved sosial stratifisering og den konstant pågående forandring i selve arbeidet.

Ledende sosialhistoriker

Med Unternehmensverwaltung und Angestelltenschaft am Beispiel Siemens 1847–1914 (1969)

etablerte Kocka seg som en ledende sosialhistoriker. I dette verket presenter han sin forskning knyttet til bedriftsledelse og hvitsnipparbeidere.

Klassengesellschaft im Krieg (1973), en sosialhistorisk undersøkelse knyttet til første verdenskrig, endret det eksisterende perspektiv på krigen og dens sosiale betydning. I *Angestellte zwischen Faschismus und Demokratie* (1977) vendte Kocka tilbake til sin interesse for hvitsnipparbeidere og utvidet den til også å omfatte USA.

I 1985 startet Kocka et stort forskningsprosjekt om det europeiske borgerskapet, der han samlet noen av de fremste forskerne på feltet. Resultatet ble en trebinds artikkelsamling.

Kockas fortsatte engasjement in den tyske arbeiderbevegelses historie resulterte i *Weder Stand noch Klasse* (1990), hvor han utfordret sentrale forståelseskategorier som «stand» og «klasse» ved å teste dem på strukturer og institusjoner i Sentral-Europa på slutten av 1700-tallet. Deretter fulgte en ny, eksepsjonelt veldokumentert utgivelse, *Arbeitsverhältnisse und Arbeiterexistenzen* (1990), om arbeidsfolks økonomiske, sosiale og politiske forhold tidlig på 1800-tallet.

Ny bok på vei

Senere har Kocka stått for flere bidrag til forståelsen av historisk metode, sosialhistorie, arbeidslivshistorie og nyere sentral- og østeuropeisk samfunnsutvikling.

Kocka har hatt avgjørende innflytelse på sentrale teoretiske og metodologiske spørsmål i historievitenskapen. Han har tatt opp spørsmål som ikke bare omfatter historiografi, men også etikk, og som berører politisk og kulturell identitet i dagens Tyskland og landets rolle i Europa både før og etter gjenforeningen. For eksempel tok han etter murens fall i 1989 opp forestillingen om det sivile samfunn og anvendte den både teoretisk og empirisk på visjonen om et moderne sekularisert samfunn uten en autoritær stat.

I dag arbeider Kocka med en ny bok om kapitalismen og dens utvikling de siste to hundre år, og her legger han særlig vekt på senere endringer i kapitalistiske strukturer.

Jürgen Kocka er en offentlig intellektuell, som gjennom å engasjere seg i konstruksjoner av minne og historiens politiske rolle, kjemper mot eksklusjon, privilegier og ulikhet og bidrar til å fremme opplyste og demokratiske institusjoner. Blant historikere virksomme idag, er Jürgen Kocka en av de mest innflytelsesrike, konkluderer fagkomiteen.

Holbergs internasjonale minnepris deles årlig ut til forskere som har gitt fremragende bidrag til humaniora, samfunnsvitenskap, juss og teologi. Prisen, som er på 4.5 millioner kroner, [gikk i fjor til Natalie Zemon Davis](#).

